

Araştırma Makalesi
Research Article

Ömer Halisdemir Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi
Yıl: 2022 Cilt-Sayı: 15(4) ss: 1041–1055

Academic Review of Economics and Administrative Sciences
Year: 2022 Vol-Issue: 15(4) pp: 1041–1055

<http://dergipark.org.tr/tr/pub/ohuiibf>

ISSN: 2564-6931

DOI: 10.25287/ohuiibf.1163450

Geliş Tarihi / Received: 17.08.2022

Kabul Tarihi / Accepted: 16.09.2022

Yayın Tarihi / Published: 24.10.2022

KONYA ÖRNEĞİNDE SURİYELİ MÜLTECİLERİN MEMNUNİYET VE SOSYOEKONOMİK DURUMLARI

Mehmet GÖK¹

Öz

2011 yılından itibaren ülkelerinde yaşanan iç savaş nedeniyle Türkiye'ye göç etmek zorunda kalarak sınırdan girdikten sonra ülkemizin değişik illerine dağılan Suriyeli mültecilerin geçen süre içerisinde sosyoekonomik durumlarının ne olduğu, nasıl yaşadıkları, nelerle meşgul oldukları, savaşın bitmesi durumunda ülkelerine geri dönmeyi düşünüp düşünmedikleri vb. durumları merak konusudur. Türkiye'ye Hatay, Kilis, Gaziantep ve Şanlıurfa gibi sınır illerinden girerek buralarda belli bir süre yaşadıkları Konya'ya gelen ve burada kendilerine yeni bir hayat kurarak yaşamlarına devam eden Suriyeli mülteciler, zamanla yaşadıkları mahallelerde çoğunluk haline gelmiş, buralarda ülkelerinde ne işlerle iştigal ediyorlarsa benzer bir yaşamı buralarda da kurarak sosyoekonomik faaliyetlerine devam etmişlerdir. İşgücü piyasasında temininde zorluk yaşanan ara insan gücünün mültecilerce karşılandığı, kalfalık, çıraklık vb. işlerde elaman temininde güçlük yaşanması nedeniyle genellikle Suriyeli mültecilerin tercih edildiği, özellikle Halep ve kırsalından gelen Türkmen mültecilerin son derece başarılı ve tercih edilir olduklarını görüyoruz. Bu çalışma ile on dokuz soru çerçevesinde Suriyeli mültecilerin Türkiye'ye ne zaman geldikleri, ne iş yaptıkları, medeni durumları, kaç çocuklarının olduğu, çocuklarının okula gidip gitmedikleri, komşuluk ilişkileri, Türk vatandaşlığı isteyip istemedikleri, çalışma izin belgelerinin olup olmadığı, Suriye'ye dönmeyi isteyip istemedikleri ve çalışma hayatı ile ilgili fikirleri vb. durumlarının incelenmesine çalışılmıştır. Mülteci mevzuatı ile birtakım güvencelere sahip olsalar da özellikle sosyokültürel özellikleri nedeniyle ülkemizi tercih ederek hayatlarını burada sürdürmeye çalışan bu insanların yaşadıkları sorunlar ve düşünceleri incelenmeye değer olup, bugün ve yarınlarıyla ilgili bizzat kendi fikirleri son derece önemli ve yol göstericidir.

Anahtar Kelimeler : Mülteci, Göç, Savaş, Sosyokültürel Yapı, İşgücü Piyasası, Ara İnsan Gücü, Demografik Yapı

JEL Sınıflandırması : J01, J08, J20, J23, J30, J38

¹ Dr., Konya Bölge İdare Mahkemesi Üyesi, drmgok070637@mynet.com, ORCID: 0000-0002-0454-3366.

Atıf/Citation (APA 6):

Gök, M. (2022). Konya örneğinde Suriyeli mültecilerin memnuniyet ve sosyoekonomik durumları. *Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 15(4), 1041–1055. <http://doi.org/10.25287/ohuiibf.1163450>.

LIFE SATISFACTION LEVELS AND SOCIO-ECONOMIC STATUS OF SYRIAN REFUGEES: A CASE STUDY OF KONYA PROVINCE

Abstract

It is an issue of concern what the socio-economic status of the Syrian refugees, who have been forced to migrate to Turkey since 2011 due to the civil war in their country and have settled in different provinces of our Turkey, are, which conditions they live in, what they are engaged in, and whether they intend to return to their country if the war ends, and etc. Entering Turkey via such border provinces as Hatay, Kilis, Gaziantep and Şanlıurfa, Syrian refugees come to Konya after living in these provinces for a certain period of time and continue their lives by establishing a new life for themselves here in Konya. Over time, Syrian refugees have become the majority in the neighborhoods where they live and have continued their socio-economic activities by establishing a similar life here in Konya to what they used to have in their country. It is seen that the intermediate manpower, which is difficult to supply in the labor market, is met by refugees, and that Syrian refugees are generally preferred because of difficulties in recruiting for journeymen, apprenticeships and similar jobs, and that especially Turkmen refugees coming from Aleppo and its rural areas are extremely successful and preferred. This study, within the framework of 19 questions, tries to examine when Syrian refugees came to Turkey, what jobs they do, what their marital status are, how many children they have, whether their children go to school, how their relations with their neighbors are, whether they want Turkish citizenship, whether they have work permits, whether they want to return to Syria, what ideas they have about working life, and so on. Despite their having some assurances with the refugee legislation, the problems and thoughts of these people, who prefer our country because of its socio-cultural characteristics and try to continue their lives here, are worth examining, and their own opinions about present and future are extremely important and guiding.

Keywords : Refugee, Migration, War, Sociocultural Structure, Labor Market, Intermediate Manpower, Demographic Structure

JEL Classification : J01, J08, J20, J23, J30, J38

GİRİŞ

Yaşama hakkı insan ihtiyaçlarının başında gelen, diğer ihtiyaçların bir anlamda sebebi olarak değerlendirilmesi mümkün olan en önemli insan hakkıdır. İnsanlık tarihi boyunca savaşlar da bu anlamda var olup olmamayı belirleyen, göç, soykırım vb. büyük insani hareketliliklerin en önemli tetikleyicilerden birisi olmuştur. Mekke'den Habeşistan'a, Medine'ye yapılan göçler, Avrupa'dan ve dünyanın değişik yerlerinden Filistin'e göç, Sibirya'dan Anadolu'ya yapılan göçler bu alanda örnek olarak verilebilir.

Suriye iç savaşı Mart 2011'de başlamış ve Nisan 2011'de ise tüm ülkeye yayılmıştır. Bu tarihten itibaren de başta Türkiye ve diğer sınır komşusu ülkeler olmak üzere diğer ülkelere göç başlamıştır (Uzun, 2015: 108). Suriyeliler hukuken mülteci statüsünde olmayıp geçici koruma statüsüne alınmıştır. Bu statü, sığınmacıların Birleşmiş Milletlerin ekonomik yardımlarından yararlanmalarına imkân veren bir statüdür (Uzun, 2015: 112).

Suriyeli mülteciler, 1951 tarihli Cenevre Sözleşmesinin 31. Maddesinde düzenlenen “geri gönderme yasağı” ilkesinden yararlandırılmaktadırlar. Buna göre mülteciler, ya da bir başka ifade ile sığınma talebinde bulunan kişiler, yaşam ve özgürlüğünün tehlike altında olacağı bir ülkeye geri gönderilemezler (Uzun, 2015: 113).

2011 yılından itibaren ülkelerinde yaşanan iç savaş gerekçesiyle çok sayıda insanın hayatlarını devam ettirebilmek için Suriye'den sınırlara akın ederek başta ülkemiz olmak üzere birçok ülkeye göç ettiklerini görüyoruz. Bazen bütün aile bireyleriyle, bazen sadece kadın ve çocuklar ve bazen de istihdam

ettiği bütün çalışanlar ve aileleriyle birlikte iş yerleri de dahil göç ettikleri ve aynı şekilde hayatlarını devam ettirmeye çalıştıklarını görüyoruz.

Nisan 2011 yılından itibaren Türkiye'ye gelen Suriyeli sayısı toplam 21.07.2022 tarihi itibarıyla 3 milyon 602.470 kişidir (multeciler.org.tr). İller arası dağılıma baktığımız zaman en çok Suriyelinin 548,108 kişi ile İstanbul'da, daha sonra 464.541 kişi ile Gaziantep'te, 384.606 kişi ile Şanlıurfa'da, 123.738 kişinin Konya'da ve 71 kişinin de Artvin'de yaşadığı görülmektedir. Konya sayısal çokluk olarak 9. Sırada, Artvin ise en son sırada (81) yer almaktadır (multeciler.org.tr).

Ülkemize gelen Suriyeli mültecilerin sınır şehirlerimiz olan Hatay, Kilis, Gaziantep ve Şanlıurfa gibi şehirlerimiz üzerinden ülkemize giriş yaptıkları, buralarda biraz yaşadktan sonra ülkemizin değişik şehirlerine dağıldıkları görülmektedir. Öncelikle akrabalarının bulunduğu şehirlere gittiği ve oralara yerleşerek ülkelerinde yaptıkları işleri yapmaya devam eden Suriyeli mültecilerin Konya'ya da 2011 yılından itibaren gelerek belli mahallelerde kümelenedikleri ve buralarda iş ve mesleklerini yapmaya başladıkları anlaşılmaktadır. Özellikle eski yerleşim ve evlerin bulunduğu Alaattin Tepesi'nin güneyi, Şerafettin Camiinin çevresi ve Hocacihan gibi mahallelerde oturan Suriyeli mültecilerin kasap, market, pastane, tuhafiyeye vb. hayatın bütün alanlarına yönelik ekonomik faaliyetlere katıldıkları, zaman içerisinde Türkçe öğrendikleri, çocuklarını okula gönderdikleri görülmektedir.

1. ÇALIŞMANIN AMACI

Bu çalışma ile yaklaşık olarak 12 yıldır devam eden iç savaş nedeniyle ülkelerini terkeden ve hayatlarını devam ettirmek için buldukları yerlerde bildikleri ya da hiç bilmedikleri işleri bazen iyi koşullarda, bazen de karın tokluğuna yaparak varlıklarını sürdüren bu insanların sosyoekonomik durumlarının araştırılması ve tespiti amaçlanmıştır.

Özgün olarak belirlemiş olduğumuz sorularla durum tespiti yaparken okuduğumuz sorulara cevap verebilecek düzeyde Türkçe bilmeyenlere tercüman aracılığıyla sorular sorularak gerçek durumlarının tespiti hedeflenmiştir. Her ne kadar, çalışmanın amacı önceden açıklanmış ise de sorulara cevap verirken muhataplarımızın çok rahat olmadıkları, sonradan rahat cevap vermeye başladıkları, bazı sorularda ise cevap verip vermeme konusunda tereddüt yaşadıkları görülmüştür.

Ekonomik hayatımızın hemen hemen bütün alanlarında iş gücü piyasasına dahil olan Suriyeli mültecilerin özellikle ara insan gücü temininde zorluk yaşanan kalfa, çırak, ya da emek yoğun işlerin yapıldığı taşımacılık, inşaat vb. alanlarda daha çok görüldükleri ve bu alanda önemli bir ihtiyacı yerine getirdikleri anlaşılmaktadır. Sanayide tamirci, mobilya sektöründe taşımacı, inşaat işlerinde tamirci, tarım işlerinde çalışan işçiler gibi birçok alanda karşılaşılan bu insanların bazılarıyla kendileri söylemezlerse Suriyeli olduklarını anlamak neredeyse zordur.

Bu çalışma ile sormuş olduğumuz sorularla, gelinen noktada Konya'da yaşayan Suriyelilerin yaşam koşulları, fikirleri, memnuniyet düzeyleri, ne yapıp yapmadıkları ve tercihlerinin ne olduğunun tespiti hedeflenmiştir.

2. ÇALIŞMANIN YÖNTEMİ

Çalışmada yöntem olarak önceden hiç bir yerde yayımlanmayan tarafımızdan hazırlanan özgün on dokuz (19) sorunun hedef kitle olarak tespit ettiğimiz iki yüz (200) Suriyeli mülteciye tek tek okunarak cevapların alınması ve anket formuna işaretleme yöntemi olarak kullanılmıştır. Öncelikle çalışmanın neden yapıldığı, amacımızın ne olduğu gibi hususlar hedef kitleye tek tek açıklanarak rahatlamaları sağlanmış ve doğru cevap vermelerinin önemi anlatıldıktan sonra tarafımızdan tek tek uygulanması suretiyle alınan cevaplar tek tek incelenerek değerlendirilmeye çalışılmıştır. Sorular

Türkçe bilen ve anlayanlara Türkçe, Türkçe bilmeyenlere Arapça tercüman aracılığıyla tek tek sorularak cevaplamaları istenilmiştir. Soruların sorulmasından önce yaşadıkları tereddüt ve çekingenlik, gerekli açıklamalar ve sohbet ortamı oluşturularak giderilmeye çalışılmıştır. Bu kapsamda verecekleri doğru cevabın önemi vurgulanarak, mümkün oldukça doğru cevap vermeleri istenilmiştir. Tereddüt yaşadıkları veya cevap vermek istemedikleri sorulara cevap vermeye bilecekleri, herhangi bir zorunluluk olmadığı, ancak cevap verebilirlerse iyi olacağı kendilerine ifade edilerek 01.07.2022-15.07.2022 tarihleri arasında anket uygulaması yapılmıştır. Alınan cevaplarla ilgili değerlendirme aşamasında hazırlanan tablo, yüzde ve şekiller gerekli hesaplamalar yapılarak tarafımızdan yapılmıştır.

3. ÇALIŞMANIN SONUÇLARI

Uygulamış olduğumuz özgün sorularla Suriyeli mültecilerin hangi yıl, hangi şehrimiz üzerinden Türkiye'ye giriş yaptıkları sorulduktan sonra Konya örneği üzerinde çalışma yaptığımız için Konya'ya hangi yıl geldikleri, herhangi bir iş veya mesleklerinin olup olmadığı, herhangi bir yerde çalışıp çalışmadıkları, düzenli ücret alıp almadıkları, alıyorsa bu ücretin yeterli olup olmadığı, medeni durumları, kaç çocuklarının olduğu, çocuklarının okula gidip gitmediği, komşuluk ilişkileri hakkındaki görüşleri, Suriye'deki savaşın bitmesi durumunda ülkelerine geri dönmek isteyip istemedikleri, ülkelerinde akrabalarının bulunup bulunmadığı, Türk vatandaşı olmayı isteyip istemedikleri, Türkiye'nin kendilerine yönelik uygulamış olduğu politikaların yeterli olup olmadığı gibi sorularla beş farklı başlık altında ayrı ayrı değerlendirme yapılarak aşağıdaki sonuçlara ulaşılmıştır.

3.1. Suriyeli Mültecilerin Türkiye'ye Gelişleri

a. Türkiye'ye Giriş Yaptıkları Şehir

Türkiye coğrafi konumu gereği şartlı mülteciler için transit bil ülke konumundadır. 2011 tarihinde başlayan Suriye iç savaşı bu durumu daha da belirginleştirmiştir (Yaylacı, 2017: 3). Bu durum sonucunda giderek belirgin bir şekilde göç ülkesi niteliği kazanan ülkemizde Suriyeli sığınmacılar birçok kentimizin sosyoekonomik yaşamında daha fazla yer edinmesi yerli halkın gündeminde her geçen gün daha fazla güncel tartışmaların konusu haline gelmiştir (Yaylacı, 2017: 4).

2011 yılı mart ayında çıkan iç çatışmalar nedeniyle aynı yıl Nisan ayından itibaren uluslararası bir koruma bulabilmek amacıyla Suriyeliler Türkiye'ye gelmeye başlamışlardır. Türkiye'deki Suriyelilerin çoğu ülkemize yakın yerlerde yaşayan Suriyelilerden oluşmaktadır (goc.gov.tr). Toplam 5 ilde bulunan 7 geçici barınma merkezinde toplam 59.877 Suriyeli kalırken diğerleri dışarıda kendi imkanları ve yapılan yardımlarla hayatlarını sürdürmektedirler (goc.gov.tr). İç savaş nedeniyle yaklaşık 11 milyon Suriyeli yerlerinden edilmiştir. Bunlardan 6.600.000'i ülke içinde yer değiştirirken, diğerleri ülke dışına çıkmak zorunda kalmıştır (Duman, 2016: 47). 30 Nisan 2011 tarihi Suriyeli mültecilerin Türkiye'ye ilk giriş tarihidir (Yaylacı, 2017: 11).

Bu bölümde 200 kişilik hedef kitemize Türkiye'ye hangi yıl ve hangi şehirden giriş yaptıklarını sorduk. Almış olduğumuz cevaplardan konya'ya gelen Suriyeli mültecilerin 2011 yılından itibaren 2021 yılı da dahil Türkiye'ye giriş yapan mültecilerden oluştuğu anlaşılmaktadır. Yıllar ve şehirlere göre dağılım aşağıdaki tabloda görülmektedir.

Tablo 1. Suriyeli Mültecilerin Giriş Yaptıkları Yıl ve Şehirler

Yıl	Hatay	%	Kilis	%	G.Antep	%	Ş.Urfa	%	Toplam	%
2011	7	3,5	2	1	-	-	-	-	9	4,5
2012	9	4,5	2	1	1	0,5	3	1,5	15	7,5
2013	13	6,5	4	2	3	1,5	3	1,5	23	11,5
2014	22	11	6	3	5	2,5	4	2	37	18,5
2015	16	8	8	4	8	4	6	3	38	19
2016	14	7	6	3	3	1,5	3	1,5	26	13
2017	7	3,5	3	1,5	4	2	2	1	16	8
2018	2	1	5	2,5	-	-	3	1,5	10	5
2019	3	1,5	4	2	3	1,5	3	1,5	13	6,5
2020	4	2	2	1	2	1	1	0,5	9	4,5
2021	2	1	1	0,5	1	0,5	-	-	4	2
Toplam	99	49,5	43	21,5	30	15	28	14	200	100

Yukarıdaki tabloda da görüldüğü üzere Konya'ya gelen Suriyelilerin 2011 yılından itibaren Türkiye'ye giriş yapan mültecilerden oluştuğu, en az Konya'ya gelişin 4 kişi ile 2021 ve 9 kişi ile 2011 yılında olduğu, en fazla gelenlerin ise 38 kişi ile 2015 ve 37 kişi ile 2014 yıllarında giriş yapanlardan oluştuğu, en çok Hatay'dan Türkiye'ye giriş yapanların oluşturduğu (%49,5), en az gelenlerin ise Şanlıurfa'dan giriş yapanların (%14) oluşturduğu görülmektedir. Suriyeli mültecilerin genellikle Türkiye sınırına en yakın giriş kapısından giriş yaparak belli bir süre buralarda kaldıktan sonra Konya'ya geldikleri görülmektedir. Suriye tarafında bulunan Azez, Çobanbey, Cerablus, Rasulayn ve Halep gibi şehirlerden Hatay, Kilis, Gaziantep ve Şanlıurfa gibi şehirlerimize giriş yaptıktan sonra Türkiye içerisinde Konya'ya gelerek burada yaşamlarına devam ettikleri anlaşılmaktadır.

b. Suriyeli mültecilerin Konya'ya geliş yılları

Suriyeli mültecilere Konya'ya ne zaman (hangi yıl) geldiklerini sorduk. Amış olduğumuz cevaplar, yıl ve yüzde olarak aşağıdaki tabloda gösterilmiştir.

Tablo 2. Suriyelilerin Konya'ya Geliş Yılları

Yıl	Sayı	Yüzde(%)
2011	9	4,5
2012	15	7,5
2013	23	11,5
2014	37	18,5
2015	38	19
2016	26	13
2017	16	8
2018	10	5
2019	13	6,5
2020	9	4,5
2021	4	2
Toplam	200	100

2011 yılında 9 Suriyeli mültecinin geldiği Konya'ya 38 kişi ile en fazla Suriyelinin 2015 yılında geldiği görülmektedir. 2014 yılında 37, 2016 yılında 26, 2013 yılında 23, 2017 yılında 16, 2012 yılında 15, 2019 yılında 13, 2018 yılında 10, 2020 yılında 9 ve 2021 yılında da 4 Suriyeli mültecinin Konya'ya geldiğini görüyoruz. Yüzde olarak baktığımız zaman ise sırasıyla 2015 yılında %19'u, 2014 yılında %18,5'i, 2016 yılında %13'ü, 2013 yılında %11,5, 2017 yılında %8, 2012 yılında %7,5, 2019 yılında %6,5, 2012 ve 2020 yıllarında %4,5 ve 2021 yılında da %2'sinin Konya'ya geldiğini görüyoruz.

Yukarıda belirttiğimiz sayısal ve oransal sıralamada Suriyeli mültecilerin kendilerinden önce gelen akraba ve tanıdıklarının Konya'dan memnun olmaları, ya da geldikten sonra bu şehirde görmüş oldukları ilgi, bakış açısı, yardımlaşma vb. etkenlerin Konya'da yaşamlarını sürdürmeyi ve bir başka şehre gitmemeleri üzerinde belirleyici olduğu söylenebilir.

3.2. Suriyeli Mültecilerin Demografik Görünümleri

a. Medeni durumları

Bu bölümde Suriye'li mültecilere medeni durumlarının ne olduğunu sorduk. Bazılarının cevap vermek istemediği bu soruya aşağıdaki tabloda görüldüğü üzere büyük çoğunluğu evli olduğu yönünde cevap vermiştir.

Tablo 3. Suriyelilerin Medeni Durumları

	Sayı	Yüzde (%)
Evli	136	68
Bekar	42	21
Cevapsız	22	11
Toplam	200	100

Yukarıdaki tabloda da görüldüğü üzere evli yada bekar olup olmadıkları yönündeki bu soruya toplam 200 kişinin 136'sının cevabı evet evliyim, 42'sinin cevabı hayır bekarım şeklinde olurken, 22'sinin ise bu soruya cevap vermek istemediği görülmüştür. Bu durumda hedef kitlemizin %68'i evli, %21'i bekar ve %11'i ise bu sorumuza cevap vermek istememiştir.

b. Çocuk sayıları

Bir önceki soru ile bağlantılı olarak kaç çocuklarının olduğunu, bir başka ifade ile çocuklarının olup olmadığını, varsa kaç çocuklarının olduğunu sorduğumuz Suriyeliler aşağıdaki cevapları vermişlerdir.

Tablo 4. Suriyeli Mültecilerin Çocuk Sayıları

	Sayı	Yüzde (%)
Çocuğu olmayanlar	18	9
Bir Çocuklu	8	4
İki Çocuklu	16	8
Üç Çocuklu	18	9
Dört Çocuklu	20	10
Beş Çocuklu	26	13
Altı Çocuklu	24	12
Yedi Çocuklu	10	5
Sekiz Çocuklu	11	5,5
Dokuz Çocuklu	-	-
On Çocuklu	5	2,5
Cevapsız	1	0,5
Toplam	156	78,5

Konya'ya gelerek yaşamlarını burada sürdüren, bu çalışma kapsamında kaç çocuklarının olduğuna ilişkin bu sorumuza %13'lük bir kesim beş çocuğunun olduğu yönünde, %12'lik bir kesim altı çocuğunun olduğu yönünde, %10'luk bir kesim dört çocuğunun olduğu yönünde, %9'luk bir kesim çocuğunun olmadığı yönünde, %9'luk bir kesim üç çocuğunun olduğu yönünde %8'lik bir kesimin 8

çocuğunun olduğu yönünde, %5,5'inin sekiz çocuğunun olduğu yönünde, %5'inin yedi çocuğunun olduğu yönünde, %4'ünün bir çocuğunun olduğu yönünde % 2,5'inin on çocuğunun olduğu yönünde cevap verdiği ve %0,5'inin de bu soruya cevap vermek istemediği görülmüştür.

Toplam 200 kişiye sorduğumuz bu sorumuza %21'lik kesimin bekar olduğu gerekçesiyle, %11,5'lik bir kesimin de cevap vermediği, en fazla on çocuklu Suriye'li ailelerin bulunduğu, çoğunluk olarak ise en fazla altı, beş ve dört çocuklu ailelerin bulunduğu anlaşılmaktadır.

3.3. Suriyeli Mültecilerin Sosyoekonomik Durumları

a. İş ve meslek durumları

Anket uyguladığımız Suriyeli mültecilere herhangi bir iş veya mesleklerinin olup olmadığını sorduğumuz soruya vermiş oldukları “iş ve mesleğinin olduğu” ve “iş ve mesleğinin olmadığı”na ilişkin cevaplar ve bu cevapların oluşturduğu yüzdeler aşağıda gösterilmiştir.

Tablo 5. Suriyeli Mültecilerin İş ve Mesleki Durumları

	Sayı	Yüzde (%)
İş ve Mesleği Olanlar	76	38
İş ve Mesleği Olmayanlar	124	62
Toplam	200	100

Yukarıdaki tabloda da görüldüğü gibi herhangi bir işi veya mesleği olduğunu söyleyenler 76 kişi olup toplam içerisindeki payları %38 olup, herhangi bir iş veya mesleği olmadığını söyleyenler ise 124 kişi ve %62'lik bir çoğunluğu oluşturmaktadır.

b. Herhangi bir işte çalışıp çalışmama durumu

Suriyeli mültecilere herhangi bir işte çalışıp çalışmadıklarını sorduğumuz bu soruya aldığımız cevapların sayısal ve yüzde olarak dağılımları aşağıda gösterilmiştir. Buna göre;

Tablo 6. Çalışıp Çalışmama Durumları

	Sayı	Yüzde (%)
Çalışanlar	162	81
Çalışmayanlar	38	19
Toplam	200	100

Bu soruyu yönelttiğimiz 200 mültecinin yüzde 81'lik oranına karşılık gelen 162'si evet çalışıyorum, yüzde 19'una karşılık gelen 38 kişinin ise hayır çalışmıyorum şeklinde cevap verdiklerini görüyoruz. Bir önceki soruyla bağlantılı olarak bu soruya verilen cevapların karşılaştırılması durumunda herhangi bir meslek mensubu olmasa da ara insan gücü olarak nitelendirilen çıraklık, taşımacılık gibi herhangi bir vasıf ve nitelik istemeyen işlerin de Konya'daki Suriyelilerce yapıldığını ve bu alandaki boşluğun kısmen doldurulduğunu söyleyebiliriz.

c. Çalışma koşullarından memnuniyet durumu

Bu bölümde çalışma hayatına katılan, işgücü piyasasında yer alan Suriyeli mültecilerin çalışma koşullarından memnun olup olmadıklarını sorduk ve aşağıdaki cevapları aldık. Buna göre;

Tablo 7. Çalışma Koşullarından Memnun Olup Olmama

	Sayı	Yüzde (%)
Memnun Olanlar	102	51
Memnun Olmayanlar	98	49
Toplam	200	100

Yukarıdaki tabloda da görüldüğü üzere bu soruyu yönelttiğimiz 200 kişinin 102'sinin çalışma koşullarından memnun olduğunu, 98'inin ise memnun olmadığını ifade ettiğini görüyoruz. Başka bir ifade ile Konya'da yaşamlarını sürdüren Suriyelilerin %51'i muhatap oldukları çalışma koşullarından memnun olduğu, %49'luk bir kesimin ise memnun olmadığını beyan ettiği görülmektedir.

d. Çalışma izin belgesi olup olmama durumu

İş gücü piyasasına bir şekilde katılarak çalışan hedef kitemize resmi kanallardan alınan çalışma izin belgelerinin olup olmadığını sorduk ve aşağıdaki tabloda görülen cevapları aldık.

Tablo 8. Çalışma İzin Belgesi Olup Olmama Durumu

	Sayı	Yüzde (%)
Olanlar	34	17
Olmayanlar	166	83
Toplam	200	100

Bu soruyu yönelttiğimiz iki yüz kişinin %83'üne karşılık gelen 166'sı çalışma izin belgelerinin olmadığını, %17'sine karşılık gelen 34'ünün ise çalışma izin belgesinin olduğu yönünde cevap verdiği görülmektedir. Çalışma izin belgesi Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı Çalışma Genel Müdürlüğü'nce işgücü piyasasının genel durumu dikkate alınarak verilmektedir. Suriyeli mültecilerin çalışma hayatına girebilmek için böyle bir belgeye sahip olunması gerektiğini bilmeden çalışmaya başladıkları, zamanla bu belgeyi almak için başvuruda buldukları, büyük bir kesiminin başvurusunun olduğu, ancak henüz çalışma izin belgesi alamadıkları anlaşılmaktadır.

3.3.5. Düzenli Ücret Alıp Almama Durumu

Suriyeli mültecilere çalışma durumlarından sonra çalışmalarının karşılığı olarak düzenli bir ücret alıp almadıklarını sorduk. Bu soruya hedef kitemizin verdiği cevaplar ve yüzdeleri aşağıdaki tabloda gösterilmiştir.

Tablo 9. Düzenli Ücret Alıp Almama Durumları

	Sayı	Yüzde (%)
Alanlar	76	38
Almayanlar	124	62
Toplam	200	100

Yukarıdaki tabloda da görüldüğü üzere ikiyüz kişilik hedef kitemizin %38'ine karşılık gelen 76 kişinin düzenli ücret aldığı, %62'lik bir orana karşılık gelen 124 kişinin ise düzenli bir ücret almadığı yönünde cevap verdiği görülmektedir.

3.3.6. Aldıkları ücretin yeterli olup olmaması durumu

Çalışma hayatına girerek işgücü piyasasında kendilerine yer bulan Suriyelilere çalışmaları karşılığında almış oldukları ücretin yeterli olup olmadığını sorduk ve aşağıdaki cevapları aldık.

Tablo 10. Ücretin Yeterli Olup Olmaması

	Sayı	Yüzde (%)
Yeterli	63	31,5
Yetersiz	108	54
Cevapsız	29	14,5
Toplam	200	100

Bu soruya hedef kitemizin 63'ü yeterli olduğu yönünde, 108'inin yetersiz olduğu yönünde, 29'unun ise herhangi bir cevap vermediğini görüyoruz. Bir başka ifade ile hedef kitemizin %31,5'i almış olduğu ücretin yeterli olduğunu, %54'lük bir kesiminin yetersiz olduğunu ve %14,5'lik bir kesiminin de herhangi bir cevap verme gereği duymadığını görüyoruz.

3.3.7. İş bulmakta zorlanıp zorlanmama durumu

Bire bir anket uyguladığımız Suriyeli mültecilere işgücü piyasasında iş ararken zorlanıp zorlanmadıklarını sorduğumuz bu soruya aşağıdaki tabloda görülen cevapları aldık. Buna göre;

Tablo 11. İş Bulup Bulamama Durumları

	Sayı	Yüzde (%)
Zorlanıyorum	73	36,5
Zorlanmıyorum	107	53,5
Cevapsız	20	10
Toplam	200	100

Hedef kitemizin %36,5'ine karşılık gelen 73 Suriyeli mülteci iş bulmakta zorlandığını, %53,5'ine karşılık gelen 107 Suriyeli mülteci iş bulmakta zorlanmadığını, %10'una karşılık gelen 20 Suriyeli mülteci ise bu soruya cevap vermek istememiştir.

3.4. Suriyeli Mültecilerin Suriye ile İlgili Görüşleri

a. Savaş biterse geri dönüp dönmeme durumu

Türkiye genelinde 03.06.2022 tarihi itibarıyla ülkesine (Suriye'ye) dönen Suriyeli sayısı toplam 505.190 kişidir (multeciler.org.tr). Bu bölümde ilerde bir gün ülkeleri olan Suriye'de devam eden iç savaşın bitmesi durumunda geri dönmeyi düşünüp düşünmedikleri, bir başka ifade ile geri dönmeyi isteyip istemediklerini sorduk ve aşağıdaki cevapları aldık.

Tablo 12. Suriye'ye Geri Dönmeyi İsteyip İstememe Durumları

	Sayı	Yüzde (%)
Geri Dönmek İsteyenler	81	40,5
Geri Dönmek İstemeyenler	119	59,5
Toplam	200	100

Yukarıda da görüldüğü üzere 200 kişinin 119'unun geri dönmek istemediği, 81'inin ise geri dönmeyi düşündüğü anlaşılmaktadır. Buradan hareketle Konya'da ikamet eden Suriyeli mültecilerin %59,5'inin savaş bitse de geri dönmeyi düşünmediği, Konya'da yaşamaya devam etmek istediği, %40,5'inin ise geri dönmek istediği, Konya'daki yaşamından memnun olmadığı söylenebilir.

b. Suriye'de Akrama Olup Olmama Durumu

Suriyeli mültecilerin Suriye’den gelirken bütün aileleri ile birlikte mi geldikleri yoksa akrabalarından Suriye’de kalan olup olmadığını öğrenmeye yönelik olarak Suriye’de akrabaları olup olmadığını sorular ve aşağıdaki cevapları aldık.

Tablo 13. Suriye’de Akrabalarının Olup Olmaması Durumu

	Sayı	Yüzde (%)
Akrabası Olanlar	168	84
Akrabası Olmayanlar	32	16
Toplam	200	100

Yukarıdaki tabloda da görüldüğü üzere hedef kitlemizin %84’üne karşılık gelen 168 kişinin Suriye’de akrabalarının bulunduğu, %16’lık bir kesimi olan 32 kişinin ise Suriye’de akrabalarının olmadığı yönünde cevap verdiği görülmektedir. Bu cevaplardan da anlaşılacağı üzere Konya’daki Suriyeli mültecilerin büyük bir kısmının Suriye’de akrabalarının olduğu, bütün ailenin Türkiye’ye gelmediği anlaşılmaktadır.

c. Suriye’deki akrabalarla görüşüp görüşmeme durumu

Suriyeli mültecilere Suriye’deki akrabaları ile görüşüp görüşmediklerini sorunca da aşağıdaki tabloda yer verdiğimiz cevapları aldık. Buna göre;

Tablo 14. Suriye’deki Akrabaları ile Görüşüp Görüşmeme Durumları

	Sayı	Yüzde (%)
Görüşenler	124	62
Görüşmeyenler	23	11,5
Akrabası Olmayanlar	32	16
Cevapsız	21	10,5
Toplam	200	100

Anket uyguladığımız Suriyeli mültecilerden 124’ünün Suriye’deki akrabaları ile görüştüğü, 23’ünün görüşmediği, 32’sinin Suriye’de akrabasının olmadığı ve 21’inin de bu soruya cevap vermek istemediği anlaşılmaktadır. Bir başka ifade ile Konya’da yaşamlarını sürdüren Suriyelilerden %62’si Suriye’deki akrabaları ile görüşmekte, %11,5’i görüşmemekte, %16’sının Suriye’de akrabasının olmadığı ve %10,5’inin ise bu soruya cevap vermek istemediği görülmektedir.

3.5. Suriyeli Mültecilerin Türkiye ile İlgili Görüşleri

a. Türk vatandaşlığı isteyip istememe durumu

31 Mart 2022 tarihi itibarıyla toplam 200.959 Suriyeli mültecinin Türk Vatandaşı olduğunu görüyoruz. Bu sayı 31 Aralık 2021 tarihinde 193.293 kişi, 30 Aralık 2019 tarihinde ise 110.000 kişi idi (mülteciler.org.tr). Hedef kitlemize Türk Vatandaşı olmayı isteyip istemediklerini sorunca aşağıdaki cevapları aldık.

Tablo 15. Türk Vatandaşlığı İsteyip İstememe Durumları

	Sayı	Yüzde (%)
İsteyenler	151	75,5
İstemeyenler	49	24,5
Toplam	200	100

Konya’da yaşayan ve anket uyguladığımız toplam 200 kişinin %75,5’ine karşılık gelen 151 kişinin Türk Vatandaşı olmayı istediği, %24,5’ine karşılık gelen 49 kişinin ise Türk Vatandaşlığını istemediği görülmektedir. Burada şu hususu da ifade etmek gerekmektedir. Vatandaşlık genellikle ulusal politikanın gereği olarak yerine getirildiği, bazı durumlarda demografik ve sosyokültürel nedenlerle vatandaşlık verilmediği görülebilmektedir. Suriye’lilerin büyük bir çoğunluk olarak Türk Vatandaşlığı verilmesi durumunda vatandaşımız olmayı istedikleri anlaşılmaktadır.

b. Çocukların okula gidip gitmeme durumu

Suriyelilerin yoğun bir şekilde ülkemize gelmesi, onlara yönelik Türkçe eğitim faaliyetlerinde de önemli ölçüde artışa yol açmıştır (Alan, 2021: 120). Bu kapsamda Üniversitelerin dil eğitim merkezleri, Milli Eğitim Bakanlığı, Yurt Dışı Türkler ve Akraba Toplulukları Başkanlığı, ulusal ve uluslararası kuruluşlar, vakıflar, halk eğitim merkezleri ve özel eğitim merkezleri bu alanda faaliyet gösteren belli başlı kuruluşlardandır (Alan, 2021: 120).

Suriyelilere verilebilecek eğitim yaygın ve örgün eğitim olarak ayrılabilir. Bu eğitim sonucunda Suriyeliler kendi kendilerine yetebilir, meslek sahibi olabilir ve toplumla rahat bir ilişki kurabilecektir. Böylece toplumda rahat ve özgür bireyler olarak yaşayabilirler (Duman, 2016: 47).

Suriye’de devam eden savaşın beklenenden uzun sürmesi Suriyeli mültecilerin Türkiye’deki yaşam şartları, hizmetlerden yararlanma hakları, çalışma hakları, çalışma izinleri, meslek edinmeleri, eğitim görmeleri ve kendi mesleklerini icra edebilmelerine dönük bir takım yasal düzenlemeler yapılmıştır. Bu kapsamda önemli eğitim ve proje çalışmaları başlatılmıştır (Duman, 2016: 48).

08.06.2021 tarihi itibarıyla ilkökul, ortaokul ve lisede okuyan toplam Suriyeli sayısı 938.138’dir.(mülteciler.org.tr). Bu bölümde de Suriyeli mültecilerin çocuklarının okula gidip gitmediklerini sorduk. Almış olduğumuz cevaplar ve yüzdeler aşağıda yer verilmiştir.

Tablo 16. Çocukların Okula Gidip Gitmeme Durumları

	Sayı	Yüzde (%)
Gidiyor	125	62,5
Gitmiyor	63	31,5
Cevapsız	12	6
Toplam	200	100

Yukarıdaki tabloda da görüldüğü üzere %62,5’lik orana karşılık gelen 125 kişi çocukların okula gittiğini, %31,5’ine karşılık gelen 63 kişi çocukların okula gitmediklerini beyan ettiği, %6’lık bir orana sahip olan 12 kişinin ise bu soruya cevap vermek istemediğini görüyoruz.

3.5.3. Komşuluk İlişkisi ve Memnuniyet

Konya’daki Suriyeli mültecilerin şehir merkezinin belli mahallelerinde kümelenedikleri ve genellikle birbirlerinden ayrılmadıkları ve yaşadıkları mahallelerde topluluk halinde yaşadıklarını görüyoruz. Daha çok Alaaddin tepesinin güneyinde, Şerafettin Camii civarında ve Hocacıhan Mahallesi’nde kalabalık olarak yaşadıkları görülmektedir. Bu durumla ilgili komşuluk ilişkilerinin nasıl olduğu, mevcut komşuluk ilişkilerinden memnun olup olunmadığı yönünde sormuş olduğumuz bu soruyla ilgili alınan cevapların sayısal ve oransal dağılım aşağıdaki tabloda yer almıştır.

Tablo 17. Komşuluk İlişkisi ve Memnuniyet Durumları

	Sayı	Yüzde (%)
Memnun Olanlar	110	55
Memnun Olmayanlar	75	37,5
Cevapsızlar	15	7,5
Toplam	200	100

Tabloda da görüldüğü gibi hedef kitlemizin %55'ine karşılık gelen 110 kişi yaşadığı yerdeki komşuluk ilişkilerinden memnun olduğunu, %37,5'ine karşılık gelen 75 kişi komşuluk ilişkilerinden memnun olmadığını ve %7,5'ine karşılık gelen 15 kişi de komşuluk ilişkilerinden memnun olmadığını ifade etmiştir. Sosyokültürel anlamda komşuluk ilişkileri toplumsal bir sigorta olup, sosyal bir varlık olan insanın daha rahat ve kaliteli yaşamasına imkân veren toplumsal bir durumdur.

d. Yardım alıp almama durumu

Suriyeli mültecilere iç savaşın çıktığı 2011 yılından itibaren gerek ulusal ve gerekse de uluslararası kuruluşlar ve sivil toplum örgütlerince muhtelif miktarlarda yardımlar yapılmaktadır. Bu yardımlar arasında ülkemizde yer alan sivil toplum örgütleri, vakıflar, dernekler vb.nin de büyük oranda katıldıklarını söylemek abartılı olmayacaktır. Özellikle gıda bankası, aşevi vb. şekillerde Suriyeli mültecilere aynı ve maddi yardımlar yapıldığını görüyoruz.

Bu soruyla Konya'daki Suriyeli mültecilerin herhangi bir yerden yardım alıp almadıklarını tespit amacıyla sormuş olduğumuz bu soruya almış olduğumuz cevaplar ve cevapların oransal görünümü aşağıdaki tabloda gösterilmiştir.

Tablo 18. Yardım Alıp Almama Durumu

	Sayı	Yüzde (%)
Alanlar	74	37
Almayanlar	126	63
Toplam	200	100

Yukarıdaki tabloda da görüldüğü üzere ikiyüz kişilik hedef kitlemizin %63'lük bir kesimi, yani 126 kişi herhangi bir yerden yardım almadığını, %37'lik bir kesimi ise yardım aldığını ifade etmiştir. Yapılan yardımların verilebilmesi için Suriyelilerin ikametgâh adreslerini vermeleri ve bu şekilde kendilerine düzenli yardım yapılması ve desteklenmelerinin hedeflendiği, bir çok Suriyeli'nin ise kayıt altına alınmak istememesi, adresinin başkaları tarafından bilinmesini istememeleri, bu konudaki gerçek rakamların bilinmesini engellemektedir (Yerlikaya, 2017).

e. Suriyeli mültecilerle ilgili politikalar hakkındaki görüşleri

Anket çalışması yaptığımız Konya'daki Suriyeli mültecilere son olarak Türkiye'de kendilerine ilişkin uygulanan politika ve düzenlemelerden memnun olup olmadıklarını sorduk ve aşağıdaki cevapları aldık. Buna göre;

Tablo 19. Kendileri Hakkında Uygulanan Politikalardan Memnuniyet Durumları

	Sayı	Yüzde (%)
Yeterli	124	62
Yetersiz	75	37,5
Cevapsız	1	0,5
Toplam	200	100

Yukarıdaki tabloda da görüldüğü üzere 124 mültecinin kendileriyle ilgili politikaların yeterli olduğunu, 75'inin yetersiz olduğunu ve 1 tanesinin de bu soruya cevap vermek istemediğini görüyoruz. Oransal olarak cevaplara bakınca da %62 gibi önemli bir oranda Türk Hükümetinin Suriyeli mültecilerle ilgili uygulamalarını yeterli gördüğü, %37,5'inin yetersiz olduğunu düşündüğü, %0,5'lik bir kesiminin de bu soruyu cevapsız bıraktığı anlaşılmaktadır.

SONUÇ VE DEĞERLENDİRME

İç politikadaki yetersizlik ve zayıflığı fırsat bilen uluslararası güçler ve terör örgütlerinin müdahalesi sonucunda çıkan iç savaş nedeniyle ülkelerini terk etmek zorunda kalan milyonlarca ifade edilen Suriyeli, komşu ülkelere akın ederek mülteci statüsüne girmiştir. Bu kapsamda gerek dini ve kültürel yakınlık ve gerekse de Yavuz Sultan Selim'den bu yana o bölgede yaşayan ve kendisini Türk ve Osmanlı gören insanlar tercihlerini Türkiye'den yana kullanarak Türkiye'ye gelmişlerdir. Yaşanan büyük insani dram nedeniyle uluslararası mevzuat gereği açık sınır politikası uygulayarak sınırlarını bu insanlara açan Türkiye tüm dünyaya aynı zamanda büyük bir insanlık dersi vermiştir.

Yaşam hakkı en temel insan haklarından birisi olarak ihtiyaçlar hiyerarşisi içerisinde en başta gelen haklardandır. Maslow'un ihtiyaçlar teorisine göre insanlar her şeyden önce yaşamlarını sürdürerek var olmak isterler. Yaşamak ya da ölmek, bir başka ifade ile olmak ya da olmamak arasında kalan insanların spor yapması, tatil yapması vb. ihtiyaçlarını gündeme alması beklenemez. Büyük güçlerin Suriye'nin bu günü ve geleceğine yönelik planlarını gerçekleştirmek amacıyla başlatmış oldukları iç savaş nedeniyle milyonlarca insan zaman zaman çok yoğun bir şekilde Hatay, Kilis, Gaziantep, Şanlıurfa ve Mersin gibi illerden Türkiye'ye giriş yaparak çadır kentlerde ya da belli bir süre zor koşullarda yaşayarak daha sonra kendilerine göre daha uygun gördükleri şehirlerimize dağılmışlardır.

Tarihsel süreçte çok önemli bir yerleşim yeri ve stratejik bir nokta olan Halep ve kırsalında yaşayan Türkmen köylerinde yaşayan insanlarla birlikte bu bölgelerde yaşayan insanlar öncelikle gerek yakınlık ve gerekse de sosyokültürel benzerlikleri de dikkate alarak kendilerine en yakın sınır kapılarından geçerek Türkiye'ye gelmişlerdir. Öncelikle Hatay, Kilis ve Gaziantep gibi şehirlerde kümelenerek yaşamlarını sürdürmeye çalışan bu insanlar ortalama bir yıl gibi bir zaman diliminde çevre şehirlere dağılmaya başlamışlardır. Türkiye'nin değişik şehirlerine dağılırken gittikleri yerde daha önce giden bir tanıdıklarının olması ya da buraları kendilerine daha uygun görmeleri etkin olmuştur. İş bulabilme umudu, rahat yaşayabilme, tanıdıkları akraba veya başkalarının olması, mesleki durumlarına uygun iş alanlarının bulunması gibi hususların tercihlerini etkileyen sebepler arasında olduğunu görüyoruz. Öyle ki savaşın başlangıç dönemlerinde ülkesindeki fabrikasını olduğu gibi bütün çalışanlarıyla birlikte Gaziantep İlimize taşıyarak aynı şekilde çalışmaya devam edenlerin, elektrikçi, tamirci, tarım işçisi gibi işleri yürütenlerin geldikleri şehirlerimizde de aynı işi yürüttükleri görülmektedir.

İnsani kaygılarla sınırlarımıza gelen ve açık kapı politikası nedeniyle kolayca ülkemize giriş yapan Suriyeli mültecilerin daha sonraki yaşamlarının takibi son derece zor olmuştur. Bu durumu en iyi dönemin Gaziantep Valisi'nin mültecilerle ilgili düzenlenen bir toplantıda söylemiş olduğu "Suriyelileri maalesef takip edemiyoruz. Serseri mayın gibi nerde dolaştıklarını ya da nerede ortaya çıkacaklarını bilmiyoruz. Uluslararası kuruluşlarca yapılan yardımları dağıtırken adres bildirme zorunluluğu getirerek onları kayıt altına almaya çalışıyoruz" (Yerlikaya, 2017) şeklindeki sözleri ifade etmektedir. Gerçekten gerek ulusal ve gerekse de uluslararası sivil toplum örgütlerince yapılan yardımların dağıtımında adres bildirmeleri istenilerek bu durumun giderilmesine çalışılmaktadır. Konya'da da vakıf, dernek, vb. sivil toplum örgütlerinin de aynı yöntemi kullanarak Suriyelilerin kayıt altına alınması ve takiplerinin daha iyi, kolay ve düzenli yapılmasına katkıda bulunabileceklerdir. Yoksa her an her yerde bir Suriyeli mülteci ile karşılaşmak mümkün olacaktır.

Türkiye'ye giriş yaptıktan yaklaşık bir yıl sonra Konya'ya gelen Suriyeli mültecilerin daha çok kiralardan düşük olduğu, eski binaların bulunduğu Alaaddin tepesinin güneyinde, Şerafettin Camiinin

çevresi ve Dedeman Otelinin arkasında bulunan bölgelerde kümelenedikleri, öncelikle evlerinin bulunduğu yerlerde Suriye’de yapmakta oldukları işleri yapmaya çalıştıkları görülmektedir. Bu kapsamda insanların ihtiyaç duyduğu market, kasap, pastane, elektronik eşya, giyim kuşam malzemesi, lokanta vb. işyerleri açtıkları, öncelikle Suriyeli mülteciler olmak üzere bütün Konyalıları yönelik ticaret yapmaya başladıkları, öncelikle tabelalarını Arapça yazdırmalarına rağmen daha sonra belediyelerin almış olduğu kararlar gereği Türkçe tabelalar yazdırdıkları, hemen hemen tamamının günlük ihtiyaçlarını karşılayabilecek düzeyde pratik Türkçe konuştukları, kendi aralarında genellikle Arapça konuştukları görülmektedir. Çocuk denebilecek yaştaki çocukların genellikle sanayi merkezlerinde kalfa, çırak, kahvehanelerde servis elamanı gibi işleri yaptıkları ve bu alanda görülen ara insan gücü ihtiyacını karşılamaktadırlar. Suriyeli kadın ve kızların çalışma hayatında görülmedikleri, erken saatlerde aşevleri ve gıda bankalarından yiyecek içecek almaya gittikleri, bunun dışında mecbur kalmayınca dışarıya çıkmadıkları, dışarı işleri ve çalışmanın genellikle erkekler tarafından yerine getirildiği görülmektedir.

Sonuç olarak, Suriyeli mültecilerin 2011 yılından itibaren zorunlu olarak ülkemize ve Konya’ya geldikleri, geçen yaklaşık 11 yıllık zaman diliminde herhangi bir iş ve mesleği olmamasına rağmen büyük bir kısmının kendileri ve çocuklarının herhangi bir işte çalıştıkları, elde ettikleri ücretten ve çalışma koşullarından memnun oldukları, komşuluk ilişkilerini iyi buldukları, çocuklarının büyük bir kısmının eğitim aldığı(okula gittiği), Türk vatandaşı olmak istedikleri, savaşın bitmesi durumunda çoğunun ülkelerine geri dönmek istemedikleri ve Türkiye Cumhuriyeti’nin uygulamış olduğu sosyoekonomik politikalardan memnun oldukları anlaşılmakta olup, Türkiye’de yaşamaktan memnun oldukları ve yaşamaya devam etmek istedikleri anlaşılmaktadır.

KAYNAKÇA

- Alan, Y. (2021). *İlgili çalışmalardan hareketle Suriyelilere Türkçe öğretiminde karşılaşılan sorunlar*. Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 52(1), 119–146.
- Duman, T. (2016). *Sosyal Uyumunu sağlamak için Suriyelilerin eğitiminin önemi. II. Ortadoğu Konferansları: Ortadoğu'daki Çatışmalar Bağlamında Göç Sorunu* (ss. 46–55). Kilis: Kilis 7 Aralık Üniversitesi.
- Göç İdaresi Genel Müdürlüğü. (2022). *Geçici korumamız altındaki Suriyeliler*. Erişim Tarihi: 15 Haziran 2022. Erişim Adresi: <https://www.goc.gov.tr/gecici-korumamiz-altindaki-suriyeliler>
- Göktuna Yaylacı, F. (2017). Eskişehir yerel basınında mülteciler ve Suriyeliler. *Sosyoloji Araştırmaları Dergisi*, 20(1), 1–40.
- Mülteciler Derneği. (2022, Temmuz 21). *Türkiye'deki Suriyeli sayısı Temmuz 2022*. Erişim Tarihi: 01 Ağustos 2022. Erişim Adresi: <https://multeciler.org.tr/turkiyedeki-suriyeli-sayisi/>
- Uzun, A. (2015). Günümüzün sosyal ve ekonomik sorunu olan Suriyelilerin mülteci ve ekonomi hukuku bakımından değerlendirilmesi. *Ankara Barosu Dergisi*, (1), 105–120.
- Yerlikaya, A. (2017). *Açılış konuşması. Göç ve Uyum Sempozyumu*, 15-16.12.2017, Gaziantep

Etik Beyanı : Bu çalışmanın tüm hazırlanma süreçlerinde etik kurallara uyulduğunu beyan eder, aksi bir durumun tespiti halinde ÖHÜİBF Dergisinin hiçbir sorumluluğu olmayıp, tüm sorumluluk çalışmanın yazarına aittir.

Ethics Statement: The author declare that ethical rules are followed in all preparation processes of this study. In case of detection of a contrary situation, ÖHÜİBF Journal does not have any responsibility and allresponsibility belongs to the author of the study.
